

Nr 95.

Av herr **Jansson** i Aspeboda m. fl., i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 15, med förslag till lag om häradsallmänningar, m. m.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 15 med förslag till nya lagar om häradsallmänningar samt om allmänningsskogar i Norrland och Dalarna uttalas, att syftet med lagförslagen bl. a. är att bereda delägarna större frihet i fråga om förvaltningen. Det skall också erkännas att åtskilligt har gjorts för att mjuka upp de nuvarande tvångsbestämmelserna rörande skogsskötelsen och användningen av inkomster och fonder. Emellertid har regeln att förslag till reglemente skall underställas Kungl. Maj:t för prövning och fastställelse bibehållits. Kungl. Maj:t skall därvid — liksom för närvarande — pröva inte blott att förslaget överensstämmer med lag, utan också förslagets »ändamålsenlighet». Om förslaget inte finnes lagligt eller »ändamålsenligt», skall Kungl. Maj:t kunna vidtaga de ändringar som anses påkallade. Detta innebär ju i praktiken att delägarnas självbestämmanderätt kan mer eller mindre fullständigt sättas ur kraft genom administrativa beslut.

I fråga om allmänningsskogarna i Norrland och Dalarna är — och blir enligt propositionen — det administrativa inflytandet ännu mer framträdande. I propositionen föreslås nämligen ingen ändring i de gällande föreskrifterna att länsstyrelsen skall yttra sig, innan reglemente för sådan allmänningsskog fastställs, och att länsstyrelsen kan ta initiativ till ändring av redan fastställt reglemente. Vederbörande utredningsman hade föreslagit att dessa föreskrifter skulle utgå.

För vår del kunna vi inte finna det behöfligt eller lämpligt att häradsallmänningarnas och allmänningsskogarnas delägare på detta sätt skola stå i beroende av den administrativa makten. I propositionen ifrågasättes ju ingen rubbning av principen att häradsallmänningarna och allmänningsskogarna inte äro allmän utan enskild egendom. Detta utesluter naturligtvis inte att vissa reglerande bestämmelser äro behöfliga, men därvidlag bör det vara fullt tillräckligt med vad som upptagits i lagförslagen. Det bör alltså enligt vår mening icke komma i fråga att delägarna genom beslut av Kungl. Maj:t skola kunna påtvingas reglementsbestämmelser, som strida mot deras egen vilja. Denna ståndpunkt har också starkt understrukits i en av de jordägande sockenmännen i Orsa, Lima, Särna, Idre, Venjan, Älvdalen och Transtrand till jordbruksdepartementet överlämnad skrift. Visserligen torde det vara lämpligt att reglementena fastställas av Kungl. Maj:t, men prövningen bör vara begränsad till en kontroll av att förslaget överens-

stämmor med lag. Några ändringar för att åstadkomma större »ändamålsenlighet» böra således inte få företagas. Än mindre bör länsstyrelsen få ta initiativ till dylika ändringar i ett redan fastställt reglemente. Bestämmelsen om sådan initiativrätt bör för övrigt utgå redan av den anledningen, att det inte finns något bärande skäl att behandla allmänningsskogarna strängare än häradsallmänningarna.

Vad slutligen angår frågan om hållande av ordinarie allmänningssämman, synes det lämpligt att behålla nuvarande bestämmelse, enligt vilken ordinarie allmänningssämman skall hållas *minst* en gång om året.

Med stöd av vad sålunda anförts få vi hemställa,

dels att 35, 39 och 40 §§ i förslag till lag om allmänningsskogar i Norrland och Dalarna må erhålla följande lydelse:

35 §.

Ordinarie allmänningssämman skall hållas minst en gång om året å tid, som bestämmes i reglementet.

Å sådan — — — extra sämman.

39 §.

Förslag till reglemente skall uppgöras av delägarna samt underställas Konungen för prövning och fastställelse. Konungen prövar, huruvida förslaget överensstämmer med lag, och äger, om så ej är fallet, vidtaga därav betingade ändringar i förslaget.

40 §.

Uppkommer fråga om ändring av fastställt reglemente, skola bestämmelserna i 39 § äga motsvarande tillämpning;

dels att motsvarande ändringar företagas i 36, 40 och 41 §§ i förslag till lag om häradsallmänningar.

Stockholm den 22 januari 1952.

Rob. L. Jansson
i Aspeboda.

E. Pettersson,
Ersbacken.

Per Persson,
Norrby.